

HISTORYJKI Z „H” I „CH”

Jak „h” i „ch” pisać mamy?
Tu reguły ci podamy.

„H” piszemy:

– w wyrazach do zapamiętania: **ha** (skrót wyrazu **hektar**), **habit**, **haft**, **haftka**, **hajduk**, **hak**, **hala**, **halka**, **hałas**, **hałastra**, **hamak**, **hamować**, **handel**, **hangar**, **hańba**, **haracz**, **harce**, **harcerz**, **hardy**, **harfa**, **harmider**, **harmonia**, **hart** (np. **hart** ducha), **hasać**, **hasło**, **heca**, **hejnał**, **helikopter**, **hełm**, **herb**, **herbata**, **herezja**, **hermetyczny**, **heroizm**, **hetman**, **hiacynt**, **hiena**, **hierarchia**, **higiena**, **histeria**, **historia**, **hodować**, **hojny**, **hokej**, **holować**, **hołota**, **honor**, **honorarium**, **horyzont**, **hotel**, **hoży**, **hrabia**, **hufiec**, **huk**, **hulać**, **hultaj**, **humanizm**, **humanitarny**, **humor**, **huragan**, **hurt**, **husaria**, **huścić**, **huta**, **hydrant**, **hymn**, **alkohol**, **bohomasz**, **buhaj**, **czyhać**, **filharmonia**, **ohydny**, **Podhale**, **Sahara**, **wataha**;

– gdy **„h” wymienia się na „g”, „z”, „ż”** w wyrazach pokrewnych, np. **wa**hać się – **wa**ga, **wa**żyć; **bla**hy – **bla**zen, **dru**h — **dru**żyna.

„Ch” piszemy:

– wtedy, gdy zachodzi **wymiana „ch” na „sz”** w różnych formach tego samego wyrazu lub w wyrazach pokrewnych, np. **bla**cha – **bla**szka, **fartuch** – **fartusz**ek, **głu**chy – **głu**szyć, **kruch**y – **krusz**ycić, **much**a – **musz**e, **piech**ur – **pie**szko, **such**y – **susz**a, **uch**o – **usz**ko;

– **po „s”**, np. **sch**ab, **sch**emat, **sch**łudnie, **sch**nąć, **sch**ylać, **sch**yłek, **usch**ła, **w**schodni;

– **zawsze na końcu wyrazów** (z wyjątkiem wyrazu „druh”), np. **dach**, **gmach**, **groch**, **piach**, **proch**, **ruch**, **strych**, **śmiech**, **zuch**, w grupach, na półkach;

– w wyrazach do zapamiętania: **arch**itekt, **boch**enek, **ch**aber, **ch**ata, **ch**ałwa, **ch**aos, **ch**arakter, **ch**emia, **ch**odzić, **ch**oinka, **ch**ory, **ch**ór, **ch**ryzantema, **ch**ustka, **ch**wila, **chy**try, **ech**o, **kich**ać, **koch**ać, **mach**ać, **poch**odnia, **rach**unek, **wąch**ać, **wych**owywać, **zakoch**any.

WIZYTA W FILHARMONII

1. Wytnij fragmenty historyjki pt. „Wizyta w filharmonii”, ułóż je w prawidłowej kolejności i przyklej na osobnej kartce.

zasnął i zaczął przez sen najpierw chrapać, a potem chichotać. Mechanik Bohdan Chochlik zaczął chrząkać, mając nadzieję, iż zbudzi hydraulika. Lecz to

Jego oddech intensywnie pachniał chrzanem. Kiedy więc chuchnął hydraulikowi w nos, ten zerwał się na równe nogi, zachwiał się, zbladł, jakby zobaczył ducha, po czym zemdłał.

Trzej drухowie: hydraulik Eustachy Śpioch, mechanik samochodowy Bohdan Chochlik oraz chirurg Michał Chrabąszcz, wybrali się do filharmonii.

Od czasu tej historii trzej drухowie zawsze omijają gmach filharmonii. Zaś pan Chrabąszcz hojnie obdarował rodzinę tartym chrzanem, gdyż gdy tylko go powąchał, przypominała mu się tamta okropna przygoda.

nie pomogło. Wtedy chirurg Michał Chrabąszcz zaczął dmuchać hydraulikowi w twarz. Ponieważ chirurg od kilku dni miał chrypkę, aby się jej pozbyć, do wszystkich posiłków dodawał tarty chrzan.

Chcieli posłuchać słynnego chóru z Chełma. Podczas koncertu hydraulik Eustachy Śpioch

Jakaś pani zaczęła omdlałego hydraulika wachlować chusteczką. Pewien chłopiec ochlapał go odrobiną wody. Na sali zapanował ruch. W końcu panowie z ochrony wyprowadzili na świeże powietrze jęczącego i trzymającego się za brzuch Eustachego Śpiocha.

2. A oto prawidłowo napisany tekst. Przeczytaj go i sprawdź, czy poprawnie wykonałeś poprzednie zadanie. Następnie podkreśl na niebiesko wyrazy z „h”, zaś na czerwono wyrazy z „ch”. Przepisz je.

Trzej drухowie: hydraulik Eustachy Śpioch, mechanik samochodowy Bohdan Chochlik oraz chirurg Michał Chrabąszcz, wybrali się do filharmonii. Chcieli posłuchać słynnego chóru z Chełma. Podczas koncertu hydraulik Eustachy Śpioch zasnął i zaczął przez sen najpierw chrapać, a potem chichotać. Mechanik Bohdan Chochlik zaczął chrząkać, mając nadzieję, iż zbudzi hydraulika. Lecz to nie pomogło. Wtedy chirurg Michał Chrabąszcz zaczął dmuchać hydraulikowi w twarz. Ponieważ chirurg od kilku dni miał chrypkę, aby się jej pozbyć, do wszystkich posiłków dodawał tarty chrzan. Jego oddech intensywnie pachniał chrzanem. Kiedy więc chuchnął hydraulikowi w nos, ten zerwał się na równe nogi, zachwiał się, zbladł, jakby zobaczył ducha, po czym zemdłał. Jakaś pani zaczęła omdlałego hydraulika wachlować chusteczką. Pewien chłopiec ochlapał go odrobiną wody. Na sali zapanował ruch. W końcu panowie z ochrony wyprowadzili na świeże powietrze jęczącego i trzymającego się za brzuch Eustachego Śpiocha. Od czasu tej historii trzej drухowie zawsze omijają gmach filharmonii. Zaś pan Chrabąszcz hojnie obdarował rodzinę tartym chrzanem, gdyż gdy tylko go powąchał, przypominała mu się tamta okropna przygoda.

Wyrazy z „h”:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Wyrazy z „ch”:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

h
ch

3. Odczytaj wyrazy napisane wspak. Napisz je prawidłowo.

dóhcomas _____

ynjoh _____

kihcohc _____

ainomrahlif _____

akzcetsuhc _____

ćawolhcaw _____

anorhco _____

akpyrhc _____

ćapalhco _____

grurihc _____

4. W ciągach literowych wypisanych po prawej stronie ukryły się litery, z których składają się wyrazy wypisane po lewej stronie. Znajdź je i wykreśl, a następnie przepisz nowo powstałe słowa.

druh

pdowrąchuahć

mechanik

dmemchuachniakć

zachwiać

zśapichwoiachć

duch

chidchoutachć

historia

chhirsztąokraića

chrzan

gchmrzaanch

chrabąszcz

rchraubąszchcz

hydraulik

hychrdarapulaićk

Policz buźki i zapisz w kółeczkach, ile ich jest poniżej.

